

ПРЕЗИДІЯ ПОСТАНОВА

05.10.2017

м. Київ

№ П-10-3

Про солідарний спротив профспілок наступу на права людини праці в умовах реформ

В Україні, яка обрала євроінтеграційний шлях розвитку і модернізації, започатковано масштабні реформи практично у всіх сферах суспільного життя: децентралізація влади, судова реформа, реформи у сфері економічних, трудових відносин, пенсійного забезпечення, освіти, медичного забезпечення тощо.

Такі всеохоплюючі перетворення вимагають широкої публічної дискусії і професійного обговорення цілей, завдань і очікуваних результатів для суспільства, пошуку консенсусу при прийнятті відповідальних рішень. У сфері економічних і соціально-трудових відносин таким механізмом має стати конструктивний соціальний діалог влади з профспілками і роботодавцями, які опікуються інтересами понад 10 мільйонів працюючих громадян.

Проте, нерідко в порушення принципів соціального діалогу і норм Генеральної угоди Уряд ініціює зміни в соціально-економічній сфері без обговорення з соціальними партнерами, що призводить подекуди до порушення прав та інтересів громадян, генерує соціальну і економічну дестабілізацію в трудових колективах, конфлікти та провокує протестні дії.

Зокрема, такою зоною соціальної напруги наразі є реформа системи охорони здоров'я, яка стосується як працівників галузі, так і зачіпає інтереси всіх громадян України. Запропоновані реформи не відповідають вимогам статті 49 Конституції України та не забезпечують рівність і доступність до медичних послуг для всіх. Соціальний діалог з профільним міністерством відновлено лише після проведення всеукраїнської акції профспілки працівників охорони здоров'я. Немає єдності з цього важливого для суспільства питання і в Парламенті, де зареєстровано низку законопроектів, що містять альтернативні бачення і підходи до реформи, що свідчить про потребу продовження обговорення і пошуку найбільш прийнятної національної моделі системи охорони здоров'я. Федерація профспілок України підтримала ініціативу громадських організацій щодо проведення ближчим часом національного професійного форуму з питань охорони здоров'я для продовження діалогу влади і суспільства.

Викликає тривогу ситуація із прийняттям Трудового кодексу України. В ході підготовки законопроекту ФПУ вдалося відстояти включення до нього понад 70 правок, що посилюють трудові права працівників та роль профспілок як їх

представників. Однак народними депутатами внесено до другого читання чимало поправок протилежної дії, що може призвести до підриву трудових гарантій для працівників та вимагає від профспілок консолідованих дій на захист людини праці.

В ході проведення пенсійної реформи профспілки домоглися скасування обмежень виплати пенсій працюючим пенсіонерам, осучаснення пенсійних виплат та значного підвищення їх мінімально гарантованого рівня, що було серед вимог минулорічних всеукраїнських акцій протесту профспілок. Однак низка принципових позицій, зокрема, запровадження стимулюючого коефіцієнту страхового стажу для осіб, що відпрацювали безперервно понад 25 років, не була враховано.

У процесі економічних реформ під гаслами приватизації, дерегуляції і децентралізації продовжують скорочуватись робочі місця в ключових галузях реального сектору економіки і громадського обслуговування. В Уряді досі немає комплексного бачення розвитку та підтримки вітчизняної промисловості, збереження і розвитку трудового потенціалу. В той же час, через фінансово-економічну кризу, анексію Криму та військові дії на Донбасі останніми роками втрачено понад 2 млн робочих місць, мільйони громадян стали трудовими мігрантами, а 3,5 млн працюють в неформальному секторі економіки.

Унаслідок ослаблення державного нагляду та громадського контролю відбувається руйнація організаційно-правового механізму забезпечення конституційних прав працівників у сфері охорони праці, який напрацьовувався десятиліттями. Під приводом осучаснення законодавства Урядом безпідставно скасовуються нормативно-правові акти з питань охорони та безпеки праці, що створює правовий вакуум у відносинах працівника і роботодавця і унеможливлює контроль за дотриманням трудових прав, збільшує ризики виникнення аварій, нещасних випадків і професійних захворювань. Відбувається неаргументоване скорочення прав працівників, що працюють у шкідливих та небезпечних умовах праці, на пільги.

Визнаючи необхідність проведення реформ, профспілки вимагають неухильного дотримання конституційних прав та соціально-економічних гарантій працівників, і основним інструментом їх фінансового забезпечення є Державний бюджет України. З 1 січня 2017 р. під тиском профспілок було встановлено мінімальну заробітну плату на рівні фактичного прожиткового мінімуму, вперше за 15 років оновлено «споживчий кошик» товарів і послуг для розрахунку прожиткового мінімуму. Проте, у проекті Державного бюджету України на 2018 рік передбачається розмір мінімальної заробітної плати лише на рівні 92 % від фактичного прожиткового мінімуму, відповідно занижено базовий тарифний розряд ЄТС та мінімальну пенсію. Зазначене стало можливим, зокрема, через ухилення Уряду від винесення проекту бюджету на розгляд Національної тристоронньої соціально-економічної ради та неврахування принципових пропозицій профспілок до проекту головного кошторису держави.

Складні умови життя працівників погіршуються й внаслідок постійного зростання суми заборгованості з виплати заробітної плати (2335,9 млн грн станом на 01.09.2017), невпинного зростання цін і тарифів, зокрема через скасування Урядом державного регулювання цін на соціально значущі товари та послуги.

За цих умов профспілкові органи всіх рівнів мають активізувати свою роботу з метою захисту конституційних прав та інтересів працівників, насамперед щодо забезпечення повної і продуктивної зайнятості, створення сучасних безпечних робочих місць з гідною оплатою праці, застосовуючи всі можливі механізми та інструменти, зокрема відстоюючи профспілкові вимоги при прийнятті Трудового кодексу, Державного бюджету, законодавства з питань медичного забезпечення, укладенні Генеральної угоди на новий термін, розробки Стратегії розвитку промисловості тощо.

Враховуючи зазначене, Президія Федерації професійних спілок України

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Констатувати, що Урядом і Стороною роботодавців не виконуються окремі взяті принципово важливі зобов'язання за чинною Генеральною угодою, вимоги висунуті учасниками всеукраїнських акцій протесту, не забезпечується дотримання принципів конструктивного соціального діалогу під час розв'язання гострих соціально-економічних проблем. Верховною Радою України під час розгляду законопроектів, якими реалізуються реформи в освіті, пенсійному, медичному забезпеченні, трудовому законодавстві, не забезпечується належне врахування конституційних гарантій прав працівників. Не забезпечується належний рівень державних соціальних стандартів і гарантій в проекті Державного бюджету України на 2018 рік, в той час як відбувається постійне підвищення цін і тарифів на соціально значущі товари і послуги для населення.

2. Визнати за необхідне проведення всеукраїнських акцій профспілок при прийнятті Держбюджету-2018 та Трудового кодексу з метою недопущення погіршення існуючих гарантій, передбачених чинним законодавством про працю.

3. Голові ФПУ ініціювати зустріч з Прем'єр-міністром України, Головою Верховної Ради України та керівниками депутатських фракцій щодо невиконання Генеральної угоди та неврахування вимог профспілок стосовно забезпечення соціально-економічних і трудових прав громадян при прийнятті Законів та нормативно-правових актів.

4. Розпочати підготовку до проведення 14 листопада ц.р. Всеукраїнської акції у м. Києві та на місцях з єдиними вимогами до Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України, для чого сформувати робочу групу у складі керівників всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань з підготовки вимог до Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України та координації роботи з підготовки та проведення акції (додаток 1).

5. Членським організаціям до 17 жовтня ц.р. надати робочій групі конкретні пропозиції до зустрічі з Прем'єр-міністром України, Головою Верховної Ради України та керівниками депутатських фракцій.

6. Визнати першочерговими проблемами, які потребують негайного реагування Федерації профспілок України та її членських організацій, у зв'язку з проведенням реформ у сферах оплати праці, трудового законодавства, пенсійного та медичного забезпечення, розвитку вітчизняного виробництва, збереження існуючих та створення нових гідних робочих місць, прийняття соціально спрямованого Державного бюджету України на 2018 рік і Генеральної угоди на 2018-2020 роки.

7. Затвердити План заходів з активізації дій ФПУ та членських організацій на забезпечення соціально-економічних і трудових прав працівників в умовах реформ на жовтень-грудень 2017 року (додаток 2).

8. Керівництву ФПУ, членським організаціям:

8.1. Забезпечити реалізацію Плану в обсязі і в терміни, визначені цим Планом, використовуючи різні засоби впливу.

8.2. Проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо позиції ФПУ стосовно проведення окремих реформ та прийняття законопроектів, зокрема з питань Держбюджету, Трудового кодексу.

9. Контролюючи виконання постанови покласти на Голову Федерації профспілок України Осового Г.В.

Голова ФПУ

Г.В. Осовий

Надіслано: керівництву ФПУ; членам Ради ФПУ; членським організаціям ФПУ; структурним підрозділам апарату ФПУ.